

Startvoorstel initiatief doorontwikkeling betrokkenheid bij politieke besluitvorming

Korte beschrijving

De bedoeling van dit initiatief is om de inwoner meer zicht te geven op de fases in het besluitvormingsproces en de mogelijkheden die te beïnvloeden.

Voorstel aan de raad:

1. Basis spelregels te gaan hanteren bij gemeentelijk besluitvormingstrajecten
2. Een tijdelijke raads werkgroep in te stellen die deze spelregels gaat opstellen
3. Dat de spelregels zullen omvatten:
 - a. Een omschrijving van de ruimte die er voor inwoners en belanghebbenden is in een besluitvormingstraject
 - b. De mogelijkheden die er zijn om, voordat het besluitvormingstraject start, inwoners over de vorm en frequentie van de participatiemomenten te laten meedenken
 - c. De (beslis)documenten die tijdens het besluitvormingstraject passeren, met de bijbehorende mogelijkheden voor participatie
 - d. Een uitputtend overzicht van alle mogelijkheden voor en vormen van invloed op beleid die het college de inwoners nu al biedt
 - e. De mogelijkheid voor initiatiefnemers om het college te vragen vooraf het te hanteren besluitvormingstraject voor hun initiatief te schetsen
4. De raads werkgroep, met ambtelijke ondersteuning, afstemming te laten zoeken met wijk- en buurtverenigingen, initiatiefnemers, actiegroepen maar ook met individuele betrokken inwoners
5. De raads werkgroep te laten onderzoeken welke vorm de spelregels het beste kunnen krijgen
6. De raads werkgroep te laten onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om onafhankelijke ondersteuning te organiseren voor inwoners, tijdens het besluitvormingstraject
7. De raads werkgroep treedt in overleg met het college over geslaagde en minder geslaagde voorbeelden van burgerparticipatie
8. De spelregels aan de raad aan te bieden ter besluitvorming, in het laatste kwartaal van 2017

Aanleiding

De lokale democratie is in beweging. Inwoners en andere belanghebbenden krijgen steeds meer ruimte om mee te praten én denken bij de besluiten die gemeenten nemen. In Zwolle hebben we daar al een aardige traditie mee opgebouwd: Van beginspraak, interactief werken, participatieve beleidsvorming met een toolbox voor inspraak, naar initiatiefrijk Zwolle. Dit initiatief borduurt daarop voort en wil basisregels formuleren, om zo de kaders en verwachtingen vooraf goed te managen.

Maar ook aan initiatiefnemers uit de stad geeft Zwolle zoveel mogelijk ruimte, onder meer via initiatiefrijk Zwolle. Dat doen we omdat we vertrouwen hebben in de creativiteit van onze inwoners waardoor onze stad nog mooier, beter, leuker en socialer wordt.

Deze diversiteit brengt soms ook complexiteit met zich mee: betrokkenen weten niet altijd goed waar ze aan toe zijn. Vraagt de gemeente een mening? Wil de gemeente betrokkenheid bij de oplossing? Laat de gemeente los of moet er nog wel een besluit door college en/ of raad worden genomen? De initiatiefnemers van dit voorstel merken dat besluitvormingsprocessen door verkeerde verwachtingen of onduidelijkheid over de te zetten stappen (voorafgaand aan een besluit), tot onvrede kunnen leiden. In de diversiteit, die wij positief duiden, vinden wij het belangrijk enkele basis spelregels te introduceren die als basis gaan dienen om de burger nog optimaler bij politieke besluitvorming te betrekken.

Beoogd effect

Duidelijkheid vooraf over het besluitvormingsproces, inclusief de mogelijkheden tot beïnvloeding, voor inwoners (individueel of georganiseerd) en andere belanghebbenden. Zodat er gedragen beleid tot stand komt waardoor de inwoner zich maximaal uitgenodigd weten om mee te denken en te doen.

Argumenten

1.1 Spelregels nodig zijn om duidelijkheid te geven aan alle betrokkenen

Betrokkenen bij een besluitvormingstraject hebben behoefte aan duidelijkheid over de momenten waarop een nieuwe stap wordt gezet in een besluitvormingstraject. Door deze duidelijkheid te verschaffen kunnen betrokkenen ook gericht kiezen in welke fase van het traject zij een rol willen vervullen: vanaf de start of pas kort voor het finale besluit wordt genomen. Uiteraard kan tijdens het besluitvormingstraject iets onverwachts gebeuren, dan is het wel van belang dat aanpassing in het traject vooraf besproken wordt met de belanghebbenden.

1.2 Spelregels bieden het bestuursorgaan ruimte een passende vorm voor participatie te kiezen

Het op te stellen proceskader legt slechts vast dat vooraf het te volgen besluitvormingstraject helder moet zijn: welke documenten verschijnen op welk moment (informatienota, opinienota, beslisnota), welke mogelijkheden tot participatie zijn er voor belanghebbenden (in de tijd maar wat de plek is op de participatieladder), wanneer en door wie wordt het finale besluit genomen? De spelregels spreken zich niet uit over de vorm, die kiest het bestuursorgaan dat het besluit zal nemen.

2.1 Alle fracties uit de raad die willen helpen dit voorstel uit te werken moeten dit kunnen doen

Door een raads werkgroep te vragen de spelregels uit te werken, kan elke fractie desgewenst een inbreng hebben in de inhoud van de spelregels. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat fracties slechts zitting nemen in de raads werkgroep, als zij daar behoefte aan hebben. De verwachting is dat de werkgroep

slechts enkele keren bijeen hoeft te komen. Eind 2017 houdt de werkgroep op te bestaan. Bij de uitwerking van de spelregels zal de tijdelijke raads werkgroep afstemming zoeken met de raads werkgroep raadscommunicatie.

3.1 Wij willen de raads werkgroep een duidelijke opdracht meegeven

Voorafgaand aan elk besluit dient voor belanghebbenden duidelijk te zijn dat het bestuursorgaan het voornemen heeft een besluit te gaan nemen. Dat kan een bestemmingsplanwijziging zijn voor een enkel pand, maar ook een beleidskader voor het Sociaal Domein. Bij (relatief) eenvoudige besluiten kan dat eenvoudig, bij de wat complexere besluiten is het van belang dat op een toegankelijke plek (bv een vaste plek op de gemeentelijke website), te zien is op welke momenten en manieren belanghebbenden invloed kunnen hebben en uitoefenen.

3.2 Het draagvlak voor de inhoud van besluiten wordt groter als ook over het proces eensgezindheid is

In Amersfoort (raadsinformatiebrief “Doorontwikkelen burgerparticipatie”, 26 januari 2017) starten college en raad met een werkwijze die het mogelijk maakt om voor de start de wijze van besluitvorming te bepalen. Voor de start van een traject kan inwoners en belanghebbenden worden gevraagd mee te denken over de manier waarop hun inbreng een plek zal krijgen.

3.3 Het is nuttig om ook een overzicht te hebben van de in te zetten vormen van participatie

Zoals vermeld, is er in Zwolle al veel ontwikkeld voor de participatie van inwoners in besluitvorming. Dit is deels per beleidsterrein ontwikkeld, deels wordt dit algemeen ingezet. In het initiatiefvoorstel komt een totaaloverzicht: beginspraak, inspraak bij ruimtelijke initiatieven, etc. Het is van belang zicht te krijgen op de ervaring die is opgedaan (geslaagde en minder geslaagde momenten), waarbij we moeten leren van elk traject. En dat leren ook wordt geborgd.

3.4 Ook voor initiatiefnemers is het van belang te weten welk besluitvormingstraject gevolgd gaat worden

In de spelregels willen wij ook initiatiefnemers de mogelijkheid geven vooraf duidelijkheid te vragen over de wijze waarop de gemeente met hun initiatief om zal gaan. Uiteraard zal dit niet altijd gelijk duidelijk zijn, maar op het moment waarop het wel duidelijk is welke formele besluiten (bestemming, financiën, beleid) noodzakelijk zijn, dient het bestuursorgaan – op hoofdlijnen – het te volgen besluitvormingstraject te schetsen.

4.1 Wij vinden het van belang dat alle inwoners die dat willen mee kunnen werken aan de spelregels

Bij de start van de raads werkgroep willen wij inwoners die dat willen vragen mee te denken en werken aan het op te stellen kader. Naast een open oproep, gaan wij gericht in gesprek met inwoners die zich individueel of in georganiseerd verband gemengd hebben in gemeentelijke besluitvormingstrajecten. Te denken valt aan initiatiefnemers die formele ruimte of geld vroegen aan de gemeente, actiegroepen die zich tegen een (voorgenomen) besluit van de gemeente keerden, wijkverenigingen die actief meewerken aan de opgaven in hun wijk.

5.1 De vorm hebben wij nog niet gekozen

De bedoeling van de spelregels is dat elk bestuursorgaan daar naar gaat handelen. Een van de mogelijkheden is om de essentie van dit kader in de algemene inspraakverordening een plek te geven,

maar er zijn ook andere mogelijkheden. De raadwerkgroep zal onderzoeken welke vorm het beste tegemoet komt aan de wens dat elk bestuursorgaan ernaar handelt, zonder te veel extra regels te maken.

6.1 De gemeente heeft altijd een voorsprong in kennis en middelen

Kennis over de manier waarop een besluit tot stand komt heeft de gemeente. Inwoners en andere belanghebbenden zijn veel minder bekend met wet- en regelgeving, financieel kader of juridische gevolgen van besluiten. De raadswerkgroep zal onderzoeken of en hoe onafhankelijke ondersteuning voor inwoners en belanghebbenden mogelijk is, om aan dit bezwaar tegemoet te komen.

7.1 We willen in Zwolle leren van de ervaringen in eerdere trajecten

We beginnen niet bij nul. Zwolle heeft al veel ervaring in het betrekken van inwoners bij beleid. Van de ervaringen uit het verleden willen we leren, zowel van geslaagde als van minder geslaagde trajecten.

8.1 De spelregels dienen zo spoedig mogelijk beschikbaar te zijn

De initiatiefnemers willen nog in deze raadsperiode een kader vaststellen. Begin 2018 zal de raadsagenda steeds minder ruimte bieden voor besluitvorming, vanwege de naderende campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen. Uiterlijk in december 2017 willen we daarom een besluit kunnen nemen.

Vervolg

Bij een positief besluit start de raadswerkgroep zo spoedig mogelijk met haar werkzaamheden. Dit besluit wordt bekend gemaakt via de algemene communicatiekanalen van de gemeente. Zo spoedig mogelijk gaat ook een gerichte uitnodiging uit naar een aantal wijk- en buurtverenigingen, initiatiefnemers en actiegroepen. De raadswerkgroep richt haar werkzaamheden zo in dat er uiterlijk in december 2017 een besluit genomen kan worden over het initiatiefvoorstel “doorontwikkeling betrokkenheid bij politieke besluitvorming”, met de mogelijkheid voor het college om vooraf te reageren op het voorstel. Inwoners die mee hebben gedacht over en gewerkt aan het voorstel, krijgen de mogelijkheid over het initiatiefvoorstel zijn/ haar mening kenbaar te maken aan de raad.

Remko de Paus	Wietse de Boer	Sonja Paauw	Jan Slijkhuis	Silvia Bruggenkamp
GroenLinks	ChristenUnie	D66	Pdva	Swollwacht